

Priručnik za uvođenje eura

Pravne, financijske, porezne i računovodstvene
aktivnosti i prilagodbe u procesu zamjene kune eurom

Skupina autora

Redakcija: Tamara CIRKVENI FILIPOVIĆ

Ivan PETARČIĆ

Zagreb, kolovoz 2022.

Priručnik za uvođenje eura

**Pravne, financijske, porezne i računovodstvene
aktivnosti i prilagodbe u procesu zamjene kune eurom**

Ana ZORIĆ, dipl. iur.

Ivana ŽEPIĆ, dipl. oec.

Ivana RAVLIĆ IVANOVIĆ, dipl. iur.

Amalija JURIN, univ. spec. oec.

Marija RAGUŽ, dipl. oec.

Mr. Anja BOŽINA, ovl. rač.

Jasna VUK, dipl. oec. i ovl. rač.

Ivan PETARČIĆ, struč. spec. oec.

Zagreb, kolovoz 2022.

© Copyright 2022.

RRiF plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge

10 000 Zagreb, Vlaška 68

Tel.: 01/4699-700, faks: 01/4699-703

Prodaja: 4699-760

E-pošta: *rrif@rrif.hr*

Za nakladnika direktorica:

dr. sc. Ljerka MARKOTA, prof. v. š. i ovl. rač.

PRAVNO-EKONOMSKA BIBLIOTEKA

Glavni urednik:

dr. sc. Vlado BRKANIĆ, prof. v. š., ovl. rač. i ovl. rev.

Urednici izdanja:

dr. sc. Tamara CIRKVENI FILIPOVIĆ, prof. v. š. i ovl. rač.

Ivan PETARČIĆ, struč. spec. oec.

UDK 336.74 / 336.2 / 657.1

ISBN 978-953-272-200-0

Grafička priprema i tisak:

EDIT d.o.o.

Zagreb

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001143893.

PREDGOVOR

Značajan datum za Republiku Hrvatsku je 12. srpnja 2022. godine kada je Hrvatska dobila potvrdu o pristupanju eurozoni kao 20. članica EU-a koja će za svoju valutu uzeti euro. Tog je dana Vijeće za ekonomske i financijske poslove EU-a donijelo odluku o ispunjenju svih kriterija prema kojima Republika Hrvatska od 1. siječnja 2023. godine postaje članicom europodručja. Sedam članica još uvijek nije u europodručju; neke to ne žele, a neke nisu ispunile uvjete za ulazak u valutno područje eura.

Na taj je datum Vijeće EU-a utvrdilo i tečaj konverzije prema paritetu 1 euro = 7,53450 kuna, a prema kojemu se od 5. rujna 2022. godine uvodi obveza dvojnog iskazivanja cijena u trgovini na malo i u drugim poslovnim ispravama (obračuni-ma). Kako i na koje će se isprave (oznake cijena, računi, ispladne liste za plaće i dr.) to preračunavati i iskazivati, detaljno objašnjavamo u ovom Priručniku.

U Priručniku se ne bavimo pitanjima opravdanosti ili štetnosti uvođenja eura kao službene valute Hrvatske jer to više nema značenja. Međutim, jednu činjenicu moram spomenuti: zašto Hrvati u posljednjih 100 godina nikada nisu imali povjerenje u novac države u kojoj žive? Narod je prepoznao rizike koji nastaju ako se zlorabi funkcija novca. Tako je, primjerice, za vrijeme bivše SFRJ inflacija u 1990. godini dostigla 11.100 %. Bilo je razumljivo da se štednja građana štitila pretvaranjem dinara u neku čvrstu valutu (njemačku marku – DM, švicarski franak – SF, američki dolar – U\$ i dr.). Mjera vrijednosti u kupoprodajama stanova, nekretnina, automobila i dr. izražavala se, u pravilu, u njemačkim markama. To su načelo svi nastavili primjenjivati i od 30. svibnja 1994. godine kada je uvedena hrvatska kuna. Kad je 1999. godine Njemačka ušla u eurozonu, ponovo se događa da građanstvo prihvaća euro kao svoju mjeru vrijednosti i valutu u kojoj se štedi i trguje.

Na jednom predavanju 2010. godine koje je održao dr. Theodor Waigel (bivši njemački ministar financija i „otac“ uvođenja eura u Njemačku) na skupu bavorskih poreznih savjetnika u Münchenu, a to je vrijeme velike svjetske financijske i ekonomske krize kad se u Njemačkoj ponovo pisalo o vraćanju na marku (DM), gosp. Weigel je rezolutno odbio takvu pomisao. Konkretnim podacima o izvozu, gospodarskom prosperitetu i svim pozitivnim učincima koje je za Njemačku donijelo europodručje, otklonio je povratak na DM. „Ako bismo to i učinili,“ rekao je, „ubrzo bismo uvidjeli koju smo pogrešku učinili, od konverzijskih troškova do svih onih

valutnih problema koji se pojavljuju u međunarodnoj trgovini.“ Zaključit ću ovo izrekom koju smo zacijelo svi čuli: *Ako je nešto dobro što Njemačka primjenjuje, to je dobro i za nas.*

Poslovni subjekti i građani vrlo lako su 30. svibnja 1994. godine prihvatili zamjenu hrvatskog dinara (koji je uveden 23. prosinca 1991. godine za jugoslavenski dinar prema omjeru 1 : 1) hrvatskom kunom prema paritetu 1 : 1.000. Računovode i drugi navedene su promjene i 1991. i 1994. godine proveli bez većih problema. Prijelaz na euro je značajno složenija financijska i računovodstvena operacija s obzirom na razdoblje dvojnog iskazivanja cijena te preračun svih bilančnih stavaka na novu valutu s danom 1. siječnja 2023. godine. Razumljivo je da će ovdje golemu ulogu odigrati razvojni inženjeri koji će programski olakšati taj posao. Banke su također bitan faktor u ovom poslu za koje mislim da će na najbolji način to implementirati.

Pogled u budućnost usmjerava nas na pitanje kako će eurom upravljati Europska središnja banka (ECB), odnosno koji će sve nefinancijski i drugi utjecaji djelovati na ekonomiju EU-a, što će se odražavati i na stabilnost eura. Ništa bitno drukčije ne bi bilo i da smo ostali na hrvatskoj kuni jer se u današnje vrijeme nemoguće zaštititi od globalnih nepovoljnih utjecaja. S kime smo sve u društvu u ovoj monetarnoj uniji, pogledajmo u nastavku.

To su zemlje:

1. Austrija (od 1999.)	11. Italija (od 1999.)
2. Belgija (od 1999.)	12. Latvija (od 2014.)
3. Cipar (od 2008.)	13. Litva (od 2015.)
4. Estonija (od 2022.)	14. Luksemburg (od 1999.)
5. Finska (od 1999.)	15. Malta (od 2008.)
6. Francuska (od 1999.)	16. Nizozemska (od 1999.)
7. Njemačka (od 1999.)	17. Portugal (od 1999.)
8. Grčka (od 2001.)	18. Slovačka (od 2009.)
9. Hrvatska (od 2023.)	19. Slovenija (od 2007.)
10. Irska (od 1999.)	20. Španjolska (od 1999.)

Zemlje koje su članice EU-a, ali koje nisu u monetarnoj uniji:

1. Bugarska	5. Poljska
2. Češka	6. Rumunjska
3. Danska	7. Švedska.
4. Mađarska	

Kojom će se valutom poslovni subjekti koristiti u poslovnim odnosima s tvrtkama u zemljama koje nisu u europodručju, odnosno koja će se valuta iskazivati u kupoprodajnim odnosima, slobodna je volja tih sudionika u odabiru. U većini slučajeva to će biti euro. Ali, primjerice, račun iz Češke Republike može biti izražen u češkim krunama, što znači da će primatelj računa prema tečajnoj listi HNB-a preračunati češke krune u eure itd. To nam nije nepoznato i tu neće biti tehničkih problema.

Na kraju bih htio zahvaliti autoricama i autoru koji su sudjelovali u pripremi građe za ovaj Priručnik s obzirom na to da je trebalo učiniti napor da se u vrlo kratkom roku objasne sve bitne radnje odnosno dadu naputci za primjenu. Poznajući stručnost i radišnost naših ljudi, ne sumnjam u uspjeh ovoga golemog pothvata. Nadamo se da će on pridonijeti bržem razvoju našega gospodarstva.

Svim čitateljima želim lako razumijevanje pripremljenih tekstova te svako dobro u poslovanju i osobnom životu s novom valutom.

U Zagrebu 29. srpnja 2022.

Glavni urednik izdanja

dr. sc. Vlado Brkanić, prof. v. š., ovl. rač. i ovl. rev.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	III
1. UVOD	1
2. OPĆI POJMOVI I NAČELA U VEZI S UVOĐENJEM EURA	7
2.1. OPĆI POJMOVI	7
2.2. OSNOVNA NAČELA	10
2.2.1. Načelo zaštite potrošača	10
2.2.2. Načelo zabrane neopravdanog povećanja cijena	10
2.2.3. Načelo neprekidnosti pravnih instrumenata	12
2.2.4. Načelo učinkovitosti i ekonomičnosti te transparentnosti i informiranosti	13
3. PRAVILA PRERAČUNAVANJA I ZAOKRUŽIVANJA	15
3.1. OPĆA PRAVILA O PRIMJENI EURA U REPUBLICI HRVATSKOJ	15
3.2. OPĆA PRAVILA ZA PRERAČUNAVANJE I ZAOKRUŽIVANJE	16
3.3. POSEBNA PRAVILA KOJA SE ODNOSI NA ZAOKRUŽIVANJE	18
3.4. RAZLIKE KOJE SE MOGU JAVITI PRI PRERAČUNAVANJU I ZAOKRUŽIVANJU	19
3.5. ODGOVORNOST PLATITELJA ZA ISPRAVNOST PRERAČUNAVANJA	19
3.6. TEČAJNA LISTA HRVATSKE NARODNE BANKE	19
3.7. PRERAČUNAVANJE NOVČANIH SREDSTAVA NA RAČUNU	20
3.8. PRERAČUNAVANJE SVOTA KOD NALOGA ZA PLAĆANJE ISKAZANOG U KUNI	20
3.9. PRAVILA ZA PRERAČUNAVANJE KOD UGOVORA O KREDITU, UGOVORA O LIZINGU I UGOVORA O OSIGURANJU U KUNI	21
4. DVOJNO ISKAZIVANJE	23
4.1. OBVEZNICI DVOJNOG ISKAZIVANJA I KOMU JE USMJERENO	23
4.2. VRSTE DVOJNOG ISKAZIVANJA I TRAJANJE	24
4.3. DVOJNO ISKAZIVANJE KOD POSLOVNOG SUBJEKTA	25
4.4. IZNIMKE OD DVOJNOG ISKAZIVANJA	27
4.5. DVOJNO ISKAZIVANJE U FINACIJSKOM SEKTORU	29
4.6. DVOJNO ISKAZIVANJE KOD TIJELA JAVNE VLASTI	32
4.7. DVOJNO ISKAZIVANJE NA RAČUNIMA	33
4.7.1. Ispostavljanje računa u razdoblju od 5. rujna do 31. prosinca 2022. godine	34
4.7.2. Ispostavljanje računa u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine	35
4.8. DVOJNO ISKAZIVANJE PRI ISPLATI PLAĆE I DRUGIH SVOTA TE U RJEŠENJIMA O OVRSI	37
4.9. SKLAPANJE UGOVORA O RADU, UGOVORA O DJELU I UGOVORA O AUTORSKOM PRAVU U RAZDOBLJU DVOJNOG ISKAZIVANJA	41
5. DVOJNI OPTJECAJ	43

6. OPSKRBA I ZAMJENA GOTOVOG NOVCA	
KUNE ZA GOTOV NOVAC EURA	45
6.1. OPSKRBA GOTOVIM NOVCEM EURA	45
6.1.1. Predopskrba	46
6.1.2. Posredna predopskrba	46
6.1.3. Pojednostavljena posredna predopskrba	47
6.1.4. Opskrba početnim paketima eurokovanica	47
6.2. ZAMJENA GOTOVOG NOVCA KUNE	47
6.3. KONTROLA I IZVJEŠĆIVANJE	48
7. OBAVJEŠTAVANJE KLIJENATA, ČLANOVA	
I POTROŠAČA U FINACIJSKOM SEKTORU	49
7.1. OBAVJEŠTAVANJE KLIJENTA KREDITNE INSTITUCIJE, KREDITNE UNIJE,	
INSTITUCIJE ZA PLATNI PROMET I INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	49
7.2. OBAVJEŠTAVANJE KLIJENTA HRVATSKE BANKE	
ZA OBNOVU I RAZVITAK	51
7.3. OBAVJEŠTAVANJE KLIJENTA PRUŽATELJA FINACIJSKIH USLUGA	51
8. PRERAČUNAVANJE NOMINALNE	
VRIJEDNOSTI VRIJEDNOSNIH PAPIRA	53
8.1. OPĆA PRAVILA PRERAČUNAVANJA NOMINALNE VRIJEDNOSTI NEMATERIJALIZIRANIH	
DUŽNIČKIH VRIJEDNOSNIH PAPIRA I INSTRUMENATA TRŽIŠTA NOVCA	53
8.2. OPĆA PRAVILA PRERAČUNAVANJA NOMINALNE VRIJEDNOSTI	
NEMATERIJALIZIRANIH VLASNIČKIH VRIJEDNOSNIH PAPIRA	54
8.3. ISKAZIVANJE VRIJEDNOSTI UDJELA U INVESTICIJSKIM I MIROVINSKIM FONDOVIMA	56
9. POSLOVNE KNJIGE I PRIPREMA	
GODIŠNJIH FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	57
9.1. UTJECAJ UVOĐENJA EURA NA RAČUNOVODSTVO	57
9.1.1. Knjigovodstvene isprave u prijelaznom razdoblju	57
9.1.2. Obračun putnih naloga u prijelaznom razdoblju	59
9.1.3. Obračun plaće i drugog dohotka u prijelaznom razdoblju	59
9.1.4. Poslovanje u gotovinskom prometu	60
9.1.5. Preračunavanje stanja u poslovnim knjigama	61
9.2. POSEBNOSTI FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA ZBOG UVOĐENJA EURA	62
10. PRIJAVE POREZA I DRUGIH JAVNIH DAVANJA	65
10.1. PODNOŠENJE PRIJAVE POREZ NA DOBITAK	65
10.2. PODNOŠENJE PRIJAVE POREZA NA DOHODAK	66
10.3. PODNOŠENJE OBRASCA JOPPD	66
10.4. PODNOŠENJE PRIJAVE POREZA NA DODANU VRIJEDNOST	66
10.5. PLAĆANJE OBVEZA, OSTVARIVANJE PRAVA NA POVRAT	
I PRERAČUNAVANJE STANJA	67
10.6. FISKALIZACIJA U PROMETU GOTOVINOM	68
11. NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O UVOĐENJU EURA	69
12. ZAKON O UVOĐENJU EURA KAO	
SLUŽBENE VALUTE U REPUBLICI HRVATSKOJ	73